

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ενίσχυση και επικέντρωση της διεθνούς συνεργασίας της ΕΕ στην έρευνα και καινοτομία»

(2013/C 139/09)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- σημειώνει ότι οι οργανισμοί τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης έχουν να διαδραματίσουν ένα ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (ΕΧΕ). Οι δήμοι και οι περιφέρειες μπορούν να συγκεντρώσουν στην επικράτειά τους αφενός μεν τους κύριους παράγοντες του τριγώνου της καινοτομίας –δηλαδή την ακαδημαϊκή, πανεπιστημιακή και την ερευνητική κοινότητα– αφετέρου δε τον επιχειρηματικό κόσμο και τον βιομηχανικό τομέα μέσω διαφόρων αλυσίδων προστιθέμενης αξίας και δικτύων αξιολόγησης. Πρόκειται για καθοριστικούς παράγοντες στην ανάπτυξη περιφερειακών στρατηγικών έρευνας και καινοτομίας, καθώς και στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την ευδοκίμηση ενός καινοτόμου περιβάλλοντος·
- επιδοκιμάζει την ειδική μνεία της ανακοίνωσης στην περιφερειακή και διεθνή διάσταση των μέσων του προγράμματος «Ικανότητες» του ΠΠ7, ζητά δε την προβολή της διεθνούς ερευνητικής συνεργασίας και κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο, λαμβανομένης υπόψη της θετικής εμπειρίας του προγράμματος Περιφέρειες της Γνώσης και συνδέοντάς το με μελλοντικές πρωτοβουλίες ERA-NET·
- υπογραμμίζει ότι η διεθνής συνεργασία πρέπει να βασίζεται σε κοινές αρχές ως προς την ακεραιότητα της έρευνας, την παράμετρο των δύο φύλων, την εταιρική κοινωνική ευθύνη, την ανοικτή πρόσβαση και την πνευματική ιδιοκτησία. Εξάλλου, πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη η κλιματική και περιβαλλοντική διάσταση ως μέσο επίτευξης αειφόρου ανάπτυξης·
- υπογραμμίζει την περιφερειακή σημασία και τα αξιόλογα (δυσνητικά) οφέλη των ερευνητικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών. Οι εν λόγω υποδομές παρέχουν τα απαραίτητα μέσα (υπολογιστικά και επικοινωνιακά μέσα υψηλών επιδόσεων, εργαλεία εξ αποστάσεως και σύνολα δεδομένων) για την παγκόσμιας εμβέλειας συνεργασία σε θέματα έρευνας και καινοτομίας σε όποια χώρα ή γεωγραφική τοποθεσία.

Εισηγητής

Ο κ. Markku MARKKULA (FI/EPP), μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου του Espoo

Έγγραφο αναφοράς

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ενίσχυση και επικέντρωση της διεθνούς συνεργασίας της ΕΕ στην έρευνα και καινοτομία: μια στρατηγική προσέγγιση

COM(2012) 497 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**H ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ****Συνάφεια με τις βαθμίδες τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης και την ΕτΠ**

1. σημειώνει ότι οι οργανισμοί τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης έχουν να διαδραματίσουν ένα ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE). Οι δήμοι και οι περιφέρειες μπορούν να συγκεντρώσουν στην επικράτειά τους αφενός μεν τους κύριους παράγοντες του τριγώνου της καινοτομίας –δηλαδή την ακαδημαϊκή, πανεπιστημιακή και την ερευνητική κοινότητα– αφετέρου δε τον επιχειρηματικό κόσμο και τον βιομηχανικό τομέα μέσω διαφόρων αλυσίδων προστιθέμενης αξίας και δικτύων αξιολόγησης. Πρόκειται για καθοριστικούς παράγοντες στην ανάπτυξη περιφερειακών στρατηγικών έρευνας και καινοτομίας, καθώς και στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την ευδοκίμηση ενός καινοτόμου περιβάλλοντος. Διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία περιβάλλοντος που ευνοεί την καινοτομία και τις επιχειρηματικές ανακαλύψεις. Συν τοις άλλοις, σε πολλές περιπτώσεις οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαθέτουν νομοθετικές αρμοδιότητες και διαχειρίζονται πόρους έρευνας, καινοτομίας και διεθνοποίησης·

2. οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αποτελούν σημαντικούς παράγοντες στη διεθνή συνεργασία και στον συντονισμό των δράσεων έρευνας και καινοτομίας. Οι πολιτικές τους συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη ερευνητικών υποδομών και στη δημιουργία ενός καινοτόμου περιβάλλοντος (πανεπιστήμια, τεχνολογικά ιδρύματα, φυτώρια επιχειρήσεων, επιστημονικά πάρκα και ευνοϊκά πλαίσια για το επιχειρηματικό κεφάλαιο) που θα μπορεί να προσελκύει επιστήμονες και καινοτόμους ερευνητές και να δημιουργήσει ουσιαστικές και λειτουργικές συνθήκες για την εύρωστη ανάπτυξη του διανοητικού κεφαλαίου·

Γενικές παρατηρήσεις

3. αναγνωρίζει ότι η ανακοίνωση είναι σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας, δεδομένου ότι τα κράτη δεν μπορούν να επιτύχουν πλήρως τους στόχους των προτεινόμενων δράσεων βασιζόμενες μόνο στα εθνικά συνταγματικά συστήματα, ενώ η δράση σε επίπεδο ΕΕ συνεπάγεται σαφή επιπρόσθετα οφέλη. Η μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των διεθνών δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας, με ταυτόχρονη αποφυγή του πολυδάπανου κατακερματισμού των προσπάθειών, απαιτεί από την ΕΕ να συμπληρώσει το άνοιγμα του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» με συγκεκριμένες

δράσεις προκειμένου να εξασφαλιστεί βέλτιστη κλίμακα και πεδίο εφαρμογής·

4. υπενθυμίζει ότι η γνώση και η καινοτομία διεθνοποιούνται μέσω των παγκόσμιων δικτύων προστιθέμενης αξίας και εκτιμά τη σημασία του συνδυασμού της παγκόσμιας θεώρησης του θέματος με την τοπική δράση·

5. επισημαίνει ότι μέσω της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» δίδεται έμφαση στην έρευνα και στην καινοτομία για την επίτευξη έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης. Η Ένωση καινοτομίας, ως μέρος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», δίδει έμφαση στη συμβολή της διεθνούς συνεργασίας στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ΕΕ·

6. υπογραμμίζει ότι η διεθνής συνεργασία αποτελεί βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση του EXE και των πέντε κύριων πεδίων του·

7. επιδοκιμάζει την ειδική μνεία της ανακοίνωσης στην περιφερειακή και διεθνή διάσταση των μέσων του προγράμματος «Ικανότητες» του ΠΠ7, ζητά δε την προβολή της διεθνούς ερευνητικής συνεργασίας και κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο, λαμβανομένης υπόψη της θετικής εμπειρίας του προγράμματος «Περιφέρειες της Γνώσης» και συνδέοντάς το με μελλοντικές πρωτοβουλίες ERA-NET·

8. τάσσεται υπέρ της έγκρισης ενός φιλόδοξου προϋπολογισμού για τον «Ορίζοντα 2020» και υπενθυμίζει πόσο απαραίτητες είναι οι συνέργειες με άλλα χρηματοδοτικά μέσα διεθνοποίησης. Η επιλογή των κατάλληλων μέσων του «Ορίζοντα 2020» για τη συνεργασία με τρίτες χώρες είναι σημαντικό ζήτημα·

9. χαιρετίζει τη σοβαρή προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προετοιμασία ενός σαφούς, συνοπτικού και πλήρους πλαισίου ως βάσης μιας πιο στρατηγικής προσέγγισης της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ·

10. επιδοκιμάζει την καλά διαρθρωμένη και συνοπτική επισκόπηση που περιέχει η ανακοίνωση όσον αφορά τα μέσα και τους (δυναμικούς) εταίρους διεθνούς ερευνητικής συνεργασίας·

11. υπογραμμίζει ότι η διεθνής συνεργασία πρέπει να προσδίδει συνεχώς προστιθέμενη αξία στην ΕΕ·

12. υπογραμμίζει ότι η διεθνής συνεργασία πρέπει να βασίζεται σε κοινές αρχές ως προς την ακεραιότητα της έρευνας, την παράμετρο των δύο φύλων, την εταιρική κοινωνική ευθύνη, την ανοικτή πρόσβαση και την πνευματική ιδιοκτησία. Εξάλλου, πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη η κλιματική και περιβαλλοντική διάσταση ως μέσο επίτευξης αειφόρου ανάπτυξης·

13. εντοπίζει στην ανακοίνωση τρία κύρια ζητήματα περιφερειακής σημασίας, δηλαδή την επιστημονική διπλωματία, την έξυπνη εξειδίκευση και τις ερευνητικές υποδομές·

Η απαιτούμενη προστιθέμενη αξία της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας (ΕΑΚ)

14. εκφράζει την πεποίθηση ότι η ανάληψη πολυάριθμων πρωτοβουλιών από κράτη μέλη ή περιφέρειες χωρίς συντονισμό με άλλα κράτη μέλη σημαίνει ότι ενίοτε αυτές οι πρωτοβουλίες στερούνται εσωτερικής συνοχής και δεν διαμορφώνουν την απαραίτητη κριτική μάζα· γι αυτό και είναι ιδιαίτερα σημαντικό το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την έρευνα και την καινοτομία και οι εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές για την καινοτομία να συντονίζονται·

15. αναγνωρίζει ότι πρέπει να εναρμονιστούν ακόμη περισσότερο οι μεμονωμένες δράσεις των κρατών μελών στα πλαίσια της διεθνούς συνεργασίας και, σε αυτό το περίγραμμα, η συνεργασία με τις περιφέρειες μπορεί να εξασφαλίσει προστιθέμενη αξία. Οι δήμοι και οι περιφέρειες έχουν συμφέρον να παράσχουν έμπρακτη στήριξη στον ΕΧΕ και, με τη σωρευτική τους επίδραση στο πλαίσιο της μεθόδου της τριπλής έλικας, να συμβάλουν στη δημιουργία των κατάλληλων βασικών συνθηκών για την προσέλκυση διεθνών ερευνητικών επενδύσεων και αλλοδαπών διακεκριμένων ερευνητών·

16. για να είναι ένας υπολογίσιμος παράγοντας στην παγκόσμια σκηνή, η Ευρώπη πρέπει να εστιάσει το ενδιαφέρον της στις καινοτόμες λύσεις που βοηθούν στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή των Περιφερειών τονίζει τη σημασία μιας προσέγγισης προσανατολισμένης στην αγορά και τη ζήτηση, καθώς και στη βασική αποστολή των ΜμΕ που είναι η εμπορική εφαρμογή των (διεθνών) επιστημονικών ερευνών και η εισαγωγή τους στην αγορά·

17. τονίζει τον ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν οι ευρωπαϊκές εθνικές κυβερνήσεις, καθώς και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές προκειμένου η ΕΕ να μετατραπεί σε μια μεγάλη ολοκληρωμένη οντότητα, ικανή να ανταγωνίζεται και να συνδιαλέγεται με πιο βιομηχανοποιημένες χώρες (όπως οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία), νέες αναδυόμενες οικονομίες (όπως η Βραζιλία, η Ρωσία, η Ινδία και η Κίνα) και γειτονικές ή οι αναπτυσσόμενες χώρες·

18. ζητά να οριστεί στην ανακοίνωση σαφέστερα η έννοια της «περιφέρειας», που δύναται να νοηθεί ως υπερεθνική ή υποεθνική οντότητα·

19. πιστεύει ότι οι περιφέρειες βρίσκονται στην προνομιούχο θέση να συνδέουν ερευνητικές και καινοτόμες δράσεις με οριζόντιες και θεματικές πολιτικές· διοικούν την επικράτειά τους, διευθετούν ζητήματα περιβάλλοντος και ασφάλειας, εκπονούν προγράμματα και παρέχουν υπηρεσίες δημιουργώντας προστιθέμενη αξία, η οποία μεταφράζεται σε νέες ιδέες, προσεγγίσεις και ρηξικέλευθες τεχνολογικές λύσεις·

Παγκοσμιοποίηση της βιομηχανίας και ΕΑΚ: τα μέσα και η περιφερειακή τους συνάφεια

20. αναγνωρίζει ότι ο παγκόσμιος ανταγωνισμός δεν αφορά μόνο τις χώρες, αλλά και τα μεγάλα περιφερειακά συστήματα με την παρουσία συνεργατικών σχηματισμών, ερευνητικών βιομηχανικών κέντρων, επαγγελματικών δικτύων και επιχειρηματικών πάρκων. Εν προκειμένω, ο περιφερειακός παράγοντας καλείται να ανταγωνιστεί και συνεργαστεί διεθνώς με παρόμοια συστήματα από άλλη σημεία του πλανήτη·

21. πιστεύει ότι ο «Ορίζοντας 2020» θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντική ευκαιρία αναθεώρησης του ρόλου και της συμβολής των περιφερειακών κυβερνήσεων στην οικοδόμηση ενός ενωσιακού συστήματος ικανού να σταθεί επάξια στον παγκόσμιο στίβο ανταγωνισμού·

22. υπογραμμίζει την ανάγκη υποστήριξης της έννοιας της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης στη διεθνή συνεργασία σε θέματα έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας (ΕΑΚ) και εν προκειμένω οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν να συνεισφέρουν σε μεγάλο βαθμό από κοινού με τα κράτη μέλη και τα όργανα της ΕΕ·

23. υπογραμμίζει τη βαρύτητα των περιφερειακών δικτύων στη διαπεριφερειακή και διεθνή συνεργασία σε θέματα ΕΑΚ των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Τα περιφερειακά δίκτυα παρέχουν στους τοπικούς και περιφερειακούς φορείς τον ζωτικό χώρο για να συγκεντρώνουν την απαραίτητη κριτική μάζα ιδεών, δεξιοτήτων και χρηματοδοτικών μέσων, χάρη στα οποία μπορούν να συμμετέχουν σε συνεργασίες ΕΑΚ και σε ευρείας κλίμακας διεθνή εγχειρήματα. Τα δίκτυα αυτά αποτελούν ισχυρότατο μέσο συγκέντρωσης πόρων, εξειδικευμένης και μη γνώσης, καθώς και ατόμων διαφόρων προσόντων. Οι καλά δικτυωμένοι παράγοντες των τομέων ΕΑΚ συνδέουν ευνοϊκά «οικοσυστήματα» διεθνούς συνεργασίας λόγω της ανάγκης ολοένα και μεγαλύτερης διασύνδεσης παγκοσμίως, καθώς και επαφής τους με την πραγματικότητα κάθε τόπου·

Στρατηγικό Φόρουμ για τη Διεθνή Συνεργασία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΣΦΔΣΕΤ)

24. αναγνωρίζει τα πρόσθετα οφέλη που παρέχει το ΣΦΔΣΕΤ μέσω της βέλτιστης αξιοποίησης εθνικών, ενωσιακών και παγκόσμιων πόρων χωρίς επικάλυψη δράσεων·

25. εκτιμά την άρτια διαρθρωμένη επισκόπηση που παρέχει το ΣΦΔΣΕΤ με θέμα τη διεθνή συνεργασία των κρατών μελών, στο πλαίσιο των πολιτικών και των προγραμμάτων τους·

26. υπενθυμίζει τη συμβολή που μπορούν να έχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στο ΣΦΔΣΕΤ, αρκεί να διαθέτουν τις θεσμικές αρμοδιότητες και δυνατότητες να αναλάβουν τέτοιες πρωτοβουλίες και να προβούν σε συμπράξεις διεθνούς εμβέλειας. Αρκετές περιφέρειες της ΕΕ είναι ιδιαίτερα δραστήριες συνάπτοντας συμφωνίες, διατηρώντας αντιπροσωπείες στο εξωτερικό και αναλαμβάνοντας συγχρηματοδοτούμενες δραστηριότητες. Τα ευρωπαϊκά επιχειρηματικά και τεχνολογικά κέντρα στο εξωτερικό αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα πρωτοβουλιών με την ενεργό συμμετοχή περιφερειακών παραγόντων εκτός της ΕΕ·

27. θεωρεί ότι, εφόσον συχνά υφίσταται συνεργασία των περιφερειών της ΕΕ με τρίτες χώρες ανεξαρτήτως της ύπαρξης ενωσιακής χρηματοδότησης, για να είναι αυτή συμβατή και να έχει τους ίδιους στόχους, πρέπει να μελετηθεί η προοπτική χάραξης μιας στρατηγικής συνεργασίας με το ΣΦΔΣΕΤ.

28. υπενθυμίζει ότι, όσον αφορά την επικουρικότητα, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές αποτελούν τον πλησιέστερο παράγοντα που μπορεί να εντοπίσει ερευνητές και καινοτόμες εταιρείες που αφενός θα αποφασίζουν –στη βάση– κατά πόσο είναι χρήσιμη η παρουσία σε μια χώρα ή περιφέρεια και αφετέρου θα συνεργάζονται με τους τοπικούς φορείς.

29. πιστεύει ότι, παρά τη σημασία της συνεργασίας σε εθνικό, ομοσπονδιακό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο όσον αφορά τις διεθνείς δραστηριότητες, καθ' ύλην αρμόδιοι εν προκειμένω πρέπει να εξακολουθήσουν να είναι τα κράτη μέλη (ή οι περιφέρειες που καθορίζουν και ασκούν την εκάστοτε πολιτική). Όπου υφίστανται δε κοινές προτεραιότητες έναντι τρίτων χωρών ή περιφερειών, είναι προφανή τα επιπρόσθετα οφέλη που συνεπάγεται η ανάληψη κοινών συντονισμένων πρωτοβουλιών ενωσιακού χαρακτήρα.

30. πρεσβεύει ότι μια στρατηγική προσέγγιση, με πολυετείς χάρτες πορείας, είναι μεν σημαντική, αλλά δεν πρέπει να είναι άκαμπτη· αντιθέτως, απαιτείται ευελιξία έτσι ώστε οι περιφέρειες ή τα κράτη μέλη να μπορούν να προσαρμόζουν εύλογα τη χρήση των εθνικών, ομοσπονδιακών ή περιφερειακών μέσων.

Συστήματα συλλογής πληροφοριών

31. ζητά να ενημερώνεται και ει δυνατόν να συμμετέχει στο προτεινόμενο σύστημα συλλογής πληροφοριών, που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως πηγή πληροφοριών για το στρατηγικό θεματολόγιο έρευνας και καινοτομίας στο πλαίσιο της έξυπνης εξειδίκευσης.

32. αναγνωρίζει ότι η παγκόσμια επιστημονική εξειδίκευση και η συγκριτική ποιότητα δημιουργούν ευκαιρίες διεθνούς συνεργασίας βάσει συμπληρωματικότητας, επιδοκμάζει δε την προσπάθεια που γίνεται στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη χαρτογράφηση των επιστημονικών προτερημάτων και μειονεκτημάτων σε υπερεθνικό επίπεδο.

33. ζητά αυτή η προσπάθεια χαρτογράφησης να επεκταθεί στο υποεθνικό επίπεδο, ενδεχομένως αξιοποιώντας τα ήδη υπάρχοντα συστήματα πληροφοριών. Τονίζει τη σημασία των ανταλλαγών με παγκόσμιους εταίρους όσον αφορά τις ρυθμίσεις και τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων όπως το ευρωπαϊκό σύστημα ERA-watch και οι βορειοαμερικανικές βάσεις δεδομένων STAR metrics, COMETS ή ORCID.

34. αναγνωρίζει τις δυνατότητες αυτών των πληροφοριακών συστημάτων όσον αφορά τον εντοπισμό συγκριτικών (τεχνολογικών) πλεονεκτημάτων και τη συμβολή στη χάραξη στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης ως προς τις συνέργειες, τη συμπληρωματικότητα και τις συμπράξεις. Για τις περιφέρειες που ενδιαφέρονται για τη συνεργασία με περιφέρειες ή χώρες εκτός ΕΕ, οι πληροφορίες αυτές

συμβάλλουν σημαντικά στη χάραξη στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης.

35. υπενθυμίζει ότι τα διασυνδεδεμένα ευρωπαϊκά δίκτυα, λειτουργώντας ως δικτυωμένη κοινότητα και βελτιώνοντας συνεχώς τις επιδόσεις τους χάρη στη διενέργεια αξιολογήσεων από ομότιμους στη «συγκριτική μάθηση», στις συνεχείς βαθμολογήσεις και στη χαρτογράφηση της ευρωπαϊκής καινοτομίας– μπορούν να βοηθήσουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Λοιπά γενικά ζητήματα περιφερειακής συνέφειας

36. αναγνωρίζει ότι είναι θετικό να δίδεται έμφαση σε ζητήματα όπου η διεθνής συνεργασία μπορεί να κάνει τη διαφορά, ιδίως στο πλαίσιο των παγκόσμιων ερευνητικών υποδομών. Η επιστημονική διπλωματία και η εξειδίκευση αποτελούν επίσης συναφή θέματα με τις ενωσιακές δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας.

37. υπενθυμίζει ότι τα παγκόσμια συνεργατικά πρότυπα με βάση την «ανοικτή» καινοτομία, το Διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι πλατφόρμες διαμοιρασμένης τεχνολογίας, τα living labs («ζωντανά εργαστήρια») και οι συνεργατικές πρωτοβουλίες των κοινοτήτων είναι εξαιρετικά εργαλεία ανάληψης ανοικτών και συνεργατικών δραστηριοτήτων διεθνούς εμβέλειας.

Ερευνητικές υποδομές

38. συμφωνεί ότι η ανάπτυξη στρατηγικών ερευνητικών υποδομών έχει μια εγγενή διάσταση διεθνούς συνεργασίας. Καθοριστικής σημασίας κρίνεται το αίτημα δημιουργίας (φυσικών και μη) υποδομών με λογική συνέχεια για την επέκταση των δυνατοτήτων συνεργασίας της περιφέρειας σε παγκόσμιο επίπεδο.

39. υπογραμμίζει την περιφερειακή σημασία και τα αξιόλογα (δυσνητικά) οφέλη των ερευνητικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών. Οι εν λόγω υποδομές παρέχουν τα απαραίτητα μέσα (υπολογιστικά και επικοινωνιακά μέσα υψηλών επιδόσεων, εργαλεία εξ αποστάσεως και σύνολα δεδομένων) για την παγκόσμιας εμβέλειας συνεργασία σε θέματα έρευνας και καινοτομίας σε όποια χώρα ή γεωγραφική τοποθεσία.

40. υπενθυμίζει ότι οι παγκόσμιες ηλεκτρονικές υποδομές αποτελούν βασικό στοιχείο του τομέα της ψηφιακής έρευνας στην ΕΕ και ότι είναι ανοικτές και στον υπόλοιπο κόσμο· σημειωτέον δε ότι οι εν λόγω υποδομές μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της παγκόσμιας έρευνας.

41. συνιστά τη διαβούλευση με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στην εκπόνηση του Χάρτη Πορείας του Ευρωπαϊκού Στρατηγικού Φόρουμ Υποδομών Έρευνας (ESFRI).

Επιστημονική διπλωματία

42. αναγνωρίζει τη διεθνή συνεργασία στην έρευνα και καινοτομία ως σημαντικό μέσο ήπιας δύναμης και μηχανισμό βελτίωσης των σχέσεων με χώρες και περιοχές ζωτικής σημασίας.

43. τονίζει τον ρόλο της επιστημονικής διπλωματίας ιδίως, αν και όχι αποκλειστικά, όσον αφορά τη διασφάλιση της τοπικής και περιφερειακής διάστασης της νέας ενωσιακής πολιτικής γειτονίας. Οι επιστημονικές και τεχνολογικές συμπράξεις μεταξύ δύο περιφερειών με αναπτυσσόμενες χώρες μπορούν να συμπληρώσουν την εξωτερική πολιτική και τα μέσα της ΕΕ μέσω συνεργασιών αειφόρου ανάπτυξης ικανών να δώσουν λύσεις σε παγκόσμια ζητήματα·

44. υπενθυμίζει ότι η διεθνής συνεργασία βιομηχανικών χωρών - αναδυόμενων οικονομιών στην έρευνα και στην καινοτομία μπορεί να γεννήσει νέες ευκαιρίες και να ανοίξει νέες αγορές για τους επιχειρηματίες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Η βάση δεδομένων ERA-Watch, με τις πληροφορίες που συγκεντρώνει ανά χώρα ως προς τη διεθνοποίηση της συνεργασίας στα επιστημονικά και τεχνολογικά πεδία, μπορεί να βοηθήσει τις περιφέρειες να επιλέξουν είτε θέματα για συμπράξεις έρευνας και καινοτομίας είτε άλλες περιφέρειες τρίτων χωρών όπου η συνεργασία σε αυτό το πεδίο μπορεί να είναι αμοιβαία επωφελής·

Εξειδίκευση

45. επισημαίνει τις δυνατότητες επιστημονικής εξειδίκευσης για τη δημιουργία ευκαιριών διεθνούς συνεργασίας με βάση τη συμπληρωματικότητα·

46. σημειώνει την καθοριστική σημασία της διεθνούς διάστασης των ευφών στρατηγικών εξειδίκευσης (S3) στην προώθηση επενδύ-

σεων και ευκαιριών υπέρ τόσο των περιφερειών της ΕΕ όσο και των τρίτων χωρών·

Παγκόσμια κοινωνικά ζητήματα

47. αντιλαμβάνεται ότι η παγκόσμια συνεργασία για την επιστήμη και την καινοτομία είναι σημαντική και ότι ο «Ορίζοντας 2020» μπορεί να δώσει την κατάλληλη απάντηση σε παγκόσμια ζητήματα·

48. υπογραμμίζει την καθόλου αμελητέα συμβολή που μπορούν να έχουν οι περιφέρειες στην αντιμετώπιση των κοινωνικών ζητημάτων χάρη στην ακολουθούμενη πολιτική, τα συντονισμένα προγράμματα ή τις κοινές δραστηριότητες που σχεδιάζονται σε ένα συνεργατικό περίγραμμα με τη χρήση εθνικών και ενωσιακών εξωτερικών μέσων·

49. υπενθυμίζει τη σημασία των τοπικών και περιφερειακών αρχών ως καθοριστικών παραγόντων προαγωγής της αποδοτικής και αποτελεσματικής έρευνας και των οικοσυστημάτων καινοτομίας, όπου οι συμπράξεις και η βέλτιστη ευρωπαϊκή εμπειρογνωμοσύνη (τοπικά πανεπιστήμια, βιομηχανία, περιφερειακές ερευνητικές ή αναπτυξιακές υπηρεσίες κ.τ.λ.) μπορούν να δώσουν ώθηση στην ορμώμενη από τη ζήτηση και τις ευκαιρίες καινοτομία, συμβάλλοντας έτσι στην αντιμετώπιση μείζονων κοινωνικών προκλήσεων παγκόσμιας εμβέλειας.

Βρυξέλλες, 12 Απριλίου 2013

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO